

Prepareren individualiseren

In november 2019 introduceerde Albert de Vries het idee om binnen de Kraaybeekerhof-tuinderij de verscheidenheid aan kwaliteiten te onderzoeken en te zien wat bij elke plek dan aansluit als versterking van die kwaliteit. Compost speciaal geprepareerd met één van de preparaten, zou daarop een antwoord kunnen zijn.

Bij een van de maandelijkse werkbezoeken heb ik mijn publicatie uit 1991 gegeven: *Creatief op zoek naar bedrijfsindividualiteit. Werken met preparaten in de landbouw.* De daaropvolgende keer was de reactie van de

tuinders: "Hier staat alles al in. Je weet hoe elk preparaat werkt. Zeg maar wat we moeten doen" Maar de vraag is: 'wat past hier?' We willen niet vanuit algemene recepten of modellen werken.

Op de volgende bijeenkomst wilden de tuinders beslissen welke preparaten nou gebruikt zouden gaan worden. Jola, die de preparaten verzorgt op Kraaybeekerhof, bracht in, dat Kraaybeekerhof het Brandnetelpreparaat nodig heeft. Jola had de Landbouw cursus bij zich en las het betreffende stukje voor. Vervolgens had Jasper, één van de tuinders, het idee dat Paardenbloem ook nodig was. Jasper heeft toen dat stukje voorgelezen. Eigenlijk was het toen klaar. Of toch niet? Moeten we nu niet ook de andere stukjes lezen en toetsen of we daar ge-

waarworden dat die preparaten niet aan de orde zijn? Bij het lezen over Eikenschors was direct de gewaarwording: Nee, die is hier niet relevant. De kwaliteit van Duizendblad is helemaal Kraaybeekherf. Die kunnen we dus juist toepassen als versterking van het bestaande. Kamille was weer niet relevant. En Valeriaan hoort eigenlijk pas bij het uitbrengen van de compost ingezet te worden. Zo kwamen de tuinders tot hun opzet voor een experiment: één composthoop met alle compostpreparaten, één hoop met alleen brandnetel- en paardenbloempreparaat en één hoop met duizendbladpreparaat.

Het is niet zo dat de tuinders het nu weten. Er is evenwel voldoende moed en nieuwsgierigheid om het experiment aan te gaan. Om te kijken of er verschillen waar te nemen zijn tussen de composten. Of er dan ideeën en gevoel ontstaan waar welke compost in te zetten.

Project Bedrijfsindividualiteit

Rudolf Steiner introduceerde het idee bedrijfsindividualiteit in 1924 in de Landbouwcurcus. Het streven van het Project Bedrijfsindividualiteit is, dat 100 jaar na die introductie dit idee beleefbaar, overdraagbaar en benoembaar gemaakt is. Netwerken van mensen kunnen dit idee dan inzetten bij het zoeken naar duurzaamheid en menselijkheid in de landbouw en de samenleving.

Uiteindelijk zijn er vier composthoppen gemaakt. Drie zijn er geprepareerd zoals voorgenomen. De vierde was nog ongeprepareerd. Op de laatste bijeenkomst van 2020, midden december, blijkt het geheel vanzelfsprekend dat Dave en Jola het voortouw nemen. We gaan naar een veld, waar het slecht groeit, met de vraag: 'wat sluit aan bij dit veld?' Jola leest de zinnen voor waarmee Steiner het bijzondere van elk preparaat karakteriseert. Het is ter plekke evident, dat Brandnetel hier aansluit. De vierde hoop wordt met alleen Brandnetel geprepareerd. Het idee is om die compost over drie maanden op dat veld uit te brengen.

De individuele benadering gaf hier toegang tot het werken met de compostpreparaten. Zo'n proces zal er op een ander bedrijf weer anders uit zien.

Albert de Vries werkt als coach, trainer en interim manager vanuit de Academie voor Ervarend Leren. Voor de BD-Vereniging leidt hij het meerjarige project over bedrijfsindividualiteit. academievoorevarendleren.nl

Obligaties van Het
Blauwe Huis t.w.v. € 500

Ontvang jaarlijks 2,5% of 3,5% rente
Kies voor 5 of 10 jaar looptijd
Lees alles over de obligaties op
www.blauwehuisobligaties.nl

- ✓ Meer diversiteit in landbouw en natuur
- ✓ Kruiden die bijdragen aan gezonde voeding
- ✓ Een duurzamere economie
- ✓ Passend rendement op uw vermogen